

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності,	242 Туризм і рекреація
Тип і назва освітньої програми	ОПП Туризм
Курс, семестр	Курс – 2, семестр – 3.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120, з них лекцій – 24, практичних – 16. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова викладання	Державна
ННІ, факультет кафедра	Факультет обліку та фінансів Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника	Викладач: Шевчук Сергій Миколайович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму. Контакти: каб. 8 (навчальний корпус № 1) e-mail: serhii.shevchuk@pdau.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shevchuk-sergiy-mykolayovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою вивчення навчальної дисципліни є зміст шкільного курсу географії та дисципліни, які вивчалися раніше, а саме: Географія туризму та рекреації, Основи туризмознавства, Рекреалогія і курортна справа, Туристичне краєзнавство.
Компетентності	загальні: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. фахові: ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
Програмні результати навчання	ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт. ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей. ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК «Туристичне країнознавство» забезпечує розвиток комунікабельності, толерантності, здатності до міжкультурного діалогу та ефективної взаємодії в міжнародному середовищі. Вивчення культурних, історичних і соціально-економічних особливостей країн сприяє формуванню критичного мислення, уміння працювати в команді, адаптивності до різних умов та креативності у вирішенні професійних завдань. Дисципліна не лише збагачує студентів знаннями про туристичні регіони світу, а й формує у них комплекс соціальних компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності у сфері туризму та рекреації.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів освіти систематизованих знань про туристичні ресурси та особливості використання туристичного потенціалу територій у туристично-рекреаційній діяльності, а також набуття фахових компетенцій у сфері країнознавства. Дисципліна спрямована на засвоєння теоретичних знань і розвиток практичних навичок комплексного аналізу туристичної індустрії країн і регіонів світу, оцінку їх туристичної привабливості та ознайомлення з головними туристичними центрами.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1.** Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства
- Тема 2.** Країнознавство у сфері туризму
- Тема 3.** Туристична характеристика країни
- Тема 4.** Туристично-країнознавча типологія країн світу
- Тема 5.** Європейський туристичний макрорегіон
- Тема 6.** Близькосхідний туристичний макрорегіон
- Тема 7.** Південноазійський туристичний макрорегіон
- Тема 8.** Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон
- Тема 9.** Американський туристичний макрорегіон
- Тема 10.** Африканський туристичний макрорегіон

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування. Практичні методи навчання: лабораторні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами. Інтерактивні методи: мозковий штурм, дискусії і групові обговорення. Комп'ютерні методи: використання мультимедійних презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів.
Шкала та критерії
оцінювання РН

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів
виконання та
перескладання

Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті – https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist .
- щодо відвідування:	Відвідування усіх видів занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача освіти та викладача відбувається згідно узгодженого наперед графіка.
- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат підсумкового оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Доценко А. І. Туристичне країнознавство. Київ : Університет «Україна», 2022. 148 с.
2. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посібник. 2-ге вид., Київ: Центр учбової літератури, 2021. 224 с.
3. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія.: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
4. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Київ : Олді плюс, 2020. 808 с.
5. Уварова Г.Ш., Мелько Л.Ф. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2022. 410 с.

Додаткова література

1. Блій Г. Де, Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. ; Передм. та розд. «Україна» О. Шаблія. Київ, 2004. 856 с.
2. Вишневецька О. О., Парфінченко А. Ю., Сідоров В. І. Туристичне країнознавство : підручник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. 594 с.
3. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
4. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. ННБК «АТБ». Львів, 2022. 200 с.
5. Парфінченко А. Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Харків: Бурун-книга, 2009. 288 с.
6. Семенов, В. Ф. Туристичне країнознавство : навч. посіб. / В. Ф. Семенов, О. В. Дишкантюк, В. Д. Олійник ; за ред. В. Ф. Семенова ; Одес. нац. екон. ун-т . 2-е вид., допов., випр. Херсон : Вид. Грінь Д.С., 2013. 392 с.
7. Устименко Л. М., Булгакова Н. В. Туристичне країнознавство : практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 48 с
8. Шевчук С. М. Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 44.
9. Romanenko Y. O., Boiko V. O., Shevchuk S. M., Barabanova V. V., Karpinska N. V. Rural development by stimulating agro-tourism activities. *International Journal of Management*. Volume 11, Issue 4, April 2020. Pp. 605–613
10. Verhun A., Buntova N., Boretska N., Borysova O., Shevchuk S. Digital Tools for the Development of the Hospitality and Tourism Industry in the Context of a Digitized Economy. *Economic Affairs*. 2022, 67(4). Pp. 869–876
11. Shevchuk S., Buntova N., Shevchenko O., Biriukova Y., Timeychuk A. Interactive Technologies of Brand Formation of Territories for their Promotion in the Market of Tourist and Hotel Services. *Economic Affairs*, 2023. 68(01s). Pp. 123-132.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. UNWTO. Destination Management Organizations. URL: <https://www.unwto.org>
2. ЮНЕСКО. Офіційний сайт. URL: <https://www.unesco.org/en>
3. National Geographic Travel. URL: <https://www.nationalgeographic.com/travel>
4. CIA World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/the-world-factbook>
5. Lonely Planet. URL: <https://www.lonelyplanet.com>

Ресурси для неформальної / інформальної освіти

1. Навчальний онлайн курс «Туристичні гіді». Академія NTO.UA. URL: <https://academy.nto.ua/main.html>
2. Країнознавство. Університет «Україна». URL: <https://courses.uu.ua/product/krainoznastvo>
3. Онлайн-курси менеджера з туризму від «Поїхали з нами». URL: <https://www.poehalisnami.ua/ua>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, протокол від 01.09.2025 р. № 1.

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Вступ. Наукові основи туристичного країнознавства	-	3	5		3
Тема 2. Країнознавство у сфері туризму	-	3			3
Тема 3. Туристична характеристика країни	-	3			3
Тема 4. Туристично-країнознавча типологія країн світу	5	3			13
Тема 5. Європейський туристичний макрорегіон	10 (5 + 5)	3	5		13
Тема 6. Близькосхідний туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 7. Південноазіатський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 9. Американський туристичний макрорегіон	5	3			8
Тема 10. Африканський туристичний макрорегіон	5	3			13
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	40	30	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні
4	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
3	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
2	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	здобувач вищої освіти був відсутній на практичній роботі чи не надав результатів її виконання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача, має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і практичного характеру; має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє створювати та розв'язувати проблеми.
2	Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами, самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; у власній аргументації використовує загально-відомі докази, виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
1	Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях.
0	Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладає зусиль для пошуку необхідної інформації; не має навичок працювати з джерельною базою; необхідні практичні вміння і навички не сформовані.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
3	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
2	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)
1	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 15% потрібної інформації)
0	Здобувач освіти відсутній на контрольній роботі

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 2	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 3	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Всього (максимальна)		20